

TASVIRIY SAN'AT TA'LIMIDA O'QUVCHILARDA BADIY TAFAKKUR VA ESTETIK DIDNI SHAKLLANTIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI

Ismoilov Otabek Shavkat o'g'li

Navoiy davlat universiteti

“Dasgohli rangtasvir” t

a'lim yo'nalishi

3 - kurs “R”guruh talabasi

Annotatsiya: Maqolada tasviriy san'at ta'limi jarayonida o'quvchilarda badiiy tafakkur va estetik didni shakllantirishning innovatsion yondashuvlari tahlil qilingan. Unda san'at ta'limining shaxs rivojlanishidagi o'rni, kreativ fikrlashni rag'batlantiruvchi metodlar, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish hamda o'quvchilarning estetik idrokini rivojlantirish vositalari yoritilgan. Shuningdek, interaktiv darslar, loyiha asosida ta'lim va “flipped classroom” texnologiyasi orqali o'quvchilarda badiiy tahlil va ijodiy fikrlashni shakllantirishning samarali yo'llari ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: tasviriy san'at, badiiy tafakkur, estetik did, kreativlik, innovatsion pedagogika, interaktiv metodlar, loyiha asosida ta'lim, raqamli texnologiya.

Zamonaviy ta'lim tizimi o'quvchilarning faqat bilim olishini emas, balki ularning badiiy, estetik va ijodiy salohiyatini rivojlantirishni ham maqsad qilib qo'yadi. Tasviriy san'at ta'limi bu jarayonda o'quvchilarning estetik his-tuyg'ularini uyg'otuvchi, dunyoqarashini kengaytiruvchi va ijodiy tafakkurini rivojlantiruvchi eng muhim fanlardan biridir.

Bugungi kunda o'qituvchi o'z faoliyatida innovatsion yondashuvlardan, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan, interaktiv o'qitish usullaridan keng foydalanishi zarur. Ayniqsa, san'at ta'limida o'quvchini o'ylashga, izlanishga va ijodiy yondashishga undovchi muhit yaratish muhim o'rin tutadi.

Tasviriy san'at darslarining samaradorligi o'quvchi faol ishtirok etgan, erkin fikr bildirgan va o'z ijodiy qarashlarini ifodalagan taqdirdagina yuqori natija beradi. Shu sababli o'qituvchi dars jarayonida o'quvchining individual qobiliyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan interaktiv metodlardan foydalanishi kerak.

Interaktiv metodlar – “Aqliy hujum”, “Tahliliy suhbat”, “San'atni his etish”, “Galereya bo'ylab sayohat” kabi mashg'ulotlar o'quvchilarda tasviriy idrokni, estetik baholashni va ijodiy fikrlashni shakllantiradi. Bunda har bir o'quvchi o'z qarashini erkin ifoda etadi va badiiy obrazlarni mustaqil tahlil qiladi.

Loyiha asosida ta'lim o'quvchilarning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Masalan, “Milliy naqshlar zamonaviy dizaynda”, “Mening orzuyimdagi manzara” kabi loyihalar o'quvchilarda san'atning mazmuni,

kompozitsiyasi va g'oyaviy jihatlarini tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu jarayon o'quvchilarda nafaqat badiiy didni, balki estetik baho berish madaniyatini ham shakllantiradi.

“Flipped classroom” texnologiyasi – ya'ni “teskari sinf” usuli o'quvchilarni darsdan oldin nazariy material bilan tanishtirish va dars vaqtida amaliy, tahliliy mashg'ulotlar o'tkazish imkonini beradi. Bu yondashuv o'quvchilarning faolligini oshiradi, o'qituvchining darsdagi rahbarlik rolini kuchaytiradi va o'quvchilarni mustaqil izlanishga o'rgatadi.

Raqamli texnologiyalar san'at ta'limida yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Onlayn muzeylar, virtual ko'rgazmalar, 3D-modellashtirish dasturlari o'quvchilarga dunyo madaniyati va san'atini interaktiv tarzda o'rganish imkonini beradi. Raqamli resurslardan foydalanish nafaqat bilim olishni osonlashtiradi, balki o'quvchilarning vizual tafakkuri va estetik didini kengaytiradi.

Ijodiy muhit yaratish o'quvchilarning estetik rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Bunda o'qituvchi darsda o'zaro hurmat, erkin fikrlash va ijobiy muhitni ta'minlashi lozim. Jamoaviy ijodiy faoliyat o'quvchilarni bir-biridan o'rganishga, g'oyalarni baham ko'rishga va o'z badiiy qarashlarini rivojlantirishga undaydi.

Tasviriy san'at ta'limida o'quvchilar faqat chizishni emas, balki **san'atni tahlil qilish, his etish va baholashni** o'rganadi. Shu sababli estetik didni shakllantirishda nafaqat amaliy mashg'ulotlar, balki badiiy asarlar ustida suhbatlar, muhokamalar va tahliliy topshiriqlar ham muhim o'rin tutadi.

Tasviriy san'at ta'limida o'quvchilarda badiiy tafakkur va estetik didni rivojlantirish innovatsion pedagogik yondashuvlar orqali samarali amalga oshiriladi. Interaktiv metodlar, loyiha asosida ta'lim, “flipped classroom” texnologiyasi va raqamli vositalarni qo'llash o'quvchilarning ijodiy faolligini oshiradi, ularning san'atni anglash va tahlil qilish ko'nikmalarini chuqurlashtiradi. Natijada o'quvchilar san'atni nafaqat chizish jarayoni sifatida, balki inson ruhiyatini, estetik qadriyatlarni ifodalovchi vosita sifatida idrok etishni o'rganadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавдиров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности // Педагогическое образование и наука. – 2017. – №2. – С. 109–110.
2. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid kompetensiyalarini shakllantirish omillari // Inter Education & Global Study. – 2024. – №1. – P. 8–14.
3. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students // Science and Innovation. – 2023. – Vol. 2. – №B10. – P. 192–198.
4. Shovdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology // AIP Conference Proceedings. – 2025. – Vol. 3268. – №1. – P. 070035.

5. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – Vol. 4. – №3. – P. 60–66.
6. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region // E3S Web of Conferences. – 2024. – Vol. 587. – P. 02016.